

Synpunkter
2018-10-26

ALEFJÄLLS
Naturskyddsförening
www.alefjall.se

**Synpunkter till Kilanda Cementgjuteri inför samråd angående ansökan om grustäkt på fastigheten Kilanda-Kullen 1:1 i Ale Kommun.
kopia på skrivelsen för kännedom till Länsstyrelsen Västra Götalands län.**

Alefjälls naturskyddsförening (ANF) har tagit del av samrådsunderlaget angående planerad ansökan om tillstånd för grustäkt under grundvattnet på fastigheten Kilanda-Kullen 1:1 i Ale Kommun.

Information som ni sänt oss uppfyller endast delvis villkoren om samråd enligt 6 kap miljöbalken. I Miljöbalken 6 kap. 4§ föreskrivs att den som avser bedriva en verksamhet som kräver tillstånd skall samråda med bl.a. närboende, fastighetsägare och föreningar som kan antas bli berörda. Samråd skall vidare äga rum *i ”god tid och i behövlig omfattning”*

Informationshandlingarna saknar detaljerad beskrivning av transporter till och från verksamheten, hur stora lastbilar som är tänkt att användas samt planerad längd på lastbilsekipagen, vilka bruttovikter och axeltryck är det tänkt att trafikera enskilda vägen med, planerat läge för utfarten från verksamhetsområdet till enskilda vägen, en hydrogeologisk utredning om hur verksamheten påverkar grundvattentillgången samt bäcken, vidare saknas en inventering av bäcken som mynnar mot Sverkesjön i direkt anslutning söder om verksamhetsområdet, eventuell torrläggning, störning och grumling etc. Högst sannolikt återfinns grodor och vattensalamander på flera håll i bäcken. Åkergroda finns noterat inom planerat verksamhetsområde. Samtliga vattensamlingar och diken inom området bör noggrant inventeras vad gäller groddjur, detta bör göras under våren då grodorna leker och fortplantar sig. Det finns beskrivet i samrådsmaterialet att hasselmus finns noterat direkt söder om täktområdet. Det är då mycket troligt att hasselmusen också återfinns inom täktområdet. Detta bör undersökas mer omfattande. Noteringar om backsvala finns i närområdet. Slänter och åsar inom planerat täktområde bör inventeras noggrant avseende backsvala och ev. andra fåglar som gärna häckar i grustäkter.

”Behövlig omfattning” innebär också att alla närboende, fastighetsägare och föreningar som kan antas bli berörda av buller från verksamheten eller använder den enskilda vägen för rekreation i form av ridning, promenader med eller utan hund, dagliga transporter med bil eller cykel bör erhålla informationen och få möjlighet att delta i samrådet. ANF har uppmärksammat att **endast** fastighet/er som direkt gränsar till Kilanda-Kullen 1:1 har erhållit informationsbrev. Ett flertal fastighetsägare och närboende inom en radie på 500–1000 meter från planerad grustäkt som dagligen brukar den enskilda vägen har inte erhållit något informationsbrev eller direkt riktad information från Kilanda Grus- och betong. **Järnbo Vägsamfällighetsförening** som har gemensam utfart med **Alefjälls Vägsamfällighetsförening** (Den enskilda vägen som Kilanda Grus och Betong avser

använda) ut till allmänna vägen 1968 har inte fått någon som helst information eller samrådshandlingar från Kilanda Grus och Betong. Detta är en brist som ANF vill påpeka och bör åtgärdas av Kilanda grus o betong.

Det kan nämnas att när de redan befintliga grustäkterna (Svevia AB och tidigare Sand & Grus Jehander AB samt Kollanda grus AB) sökte förnyat täktillstånd för några år sedan så gick samrådsmaterialet ut med brev i en mycket stor krets (ca 2 km från verksamhetsområdena) samt genom ett annonserat informationsmöte för allmänheten. ANF anser inte att Kilanda Grus och Betong informerat i "behövlig omfattning" som Miljöbalken 6 kap. 4§. föreskriver.

En så stor exploatering som en ny grustäkt under grundvattnet bör föregås av ett *"utökat samråd"* till alla fastighetsägare samt boende inom minst 2 km från planerad täkt, en annonsering så som skett i lokaltidningen kan inte ersätta ett personligt informationsbrev till berörda.

Vidare står det i samrådsmaterialet att det på fastigheten tidigare bedrivits grustäkt, det är korrekt. Men det bör också framgå i ansökan att det gäller en nyöppning av grustäkt och inte någon "fortsatt verksamhet". Den tidigare mindre grustäkten ovan grundvattnet på delar av området avslutades och efterbehandlades 1975, för snart 44 år sedan, detta före miljöbalkens ikraftträdande.

ANF anser att det i informationshandlingarna tydligt bör redovisas varför det finns behov av en helt ny naturgrustäkt i omedelbar närhet till tre redan befintliga grustäkter med såvitt känt i huvudsak samma materialsammansättning som inom det område där ny täkt nu planeras. Enligt uppgifter i tidigare yttranden från Svevia samt Swerock (tidigare Jehander Grus AB) har dessa bolag redovisat att de gärna säljer grus med de fraktioner som Kilanda grus och Betong efterfrågar.

En tydlig redovisning är viktig eftersom Mark- och Miljödomstolen, Nacka tingsrätt 2011-09-30 i mål M619-11 slagit fast att *"sökanden i en ansökan om tillstånd för ny täkt av naturgrus noggrant skall redogöra för det avsedda användningsområdet och för anledningen till att det inte är möjligt att använda ett annat material än det grus som avses tas ur tåkten. Det är sökanden som måste visa att det finns ett objektivt behov av att använda naturgruset. Om det är tekniskt och ekonomiskt rimligt att använda ett annat material ska en täkt av naturgrus inte få komma till stånd. Vid den prövningen bör man beakta dels om det är möjligt att använda ett annat material, dels om tillgången på naturgrus från redan öppnade grustäkter i närheten kan tillgodose behovet"*

ANF vill också hänvisa till dom i Mark och Miljödomstolen Mål nr M847-15 att AB Sand & Grus Jehander inte fick något utökat täktillstånd för brytning av grus på en närliggande fastighet Ale-Ranneberg 1:4 (ca 4 ha). Här avslog MMD bolagets ansökan om brytning under grundvattnet. Även Länsstyrelsen avslog en begäran om brytning under grundvattnet på fastigheten Ranneberg 1:4.

ANF vill också understryka att vi hävdar våra tidigare synpunkter som lämnats till Länsstyrelsen Västra Götaland 2013-03-15 vid tidigare ansökan om nyöppning av grustäkt på fastigheten Kilanda-Kullen 1:1. (diarienummer 551-7373-2013)

Det är viktigt att naturgrustäkter begränsas i möjligaste mån och att miljöpåverkan utreds ordentligt. ANF anser att isälvsavlagringen i Kollanda bör skyddas som reservvattentäkt.

Samordning mellan befintliga grustäkter bör utredas och täkternas påverkan på grundvattnet i isälvsavlagringen i Kollanda noggrant undersökas. SGU's ställningstagande angående grundvattnet bör vara vägledande vid beslut om ytterligare täktverksamhet i Kollanda.

ANF anser att samrådshandlingen har brister som ovan beskrivits samt inte informerats i tillräckligt behövlig omfattning till närboende, fastighetsägare samt Järnbo Samfällighetsförening vars delägare är medlemmar Enskilda vägen Alefjälls Samfällighetsförening.

Alefjälls Naturskyddsförening

Ordförande, Bruno Nordenborg
Adolfsro 160, 449 90 Nol
0303-74 51 41
bruno.nordenborg@alefjall.se